

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/123/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713212291
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5713212291.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, reg.č.: 542 097 902, na území Slovenskej republiky podnikajúcim prostredníctvom svojej organizačnej zložky: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, Bratislava, IČO: 47 258 713 právne zastúpenej JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou so sídlom, Y. X, C., proti žalovanej: C.. C. X., nar. X.X.XXXX, bytom J. N. XXXX/X, C., právne zastúpená JUDr. Jaroslavom Kiapešom, advokátom so sídlom E. XXXX/XX, B. C., o zaplatenie 14.648,78 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 10C/114/2014-322 zo dňa 10.februára 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o n e c h á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku II. o zamietnutí žaloby vo zvyšku uplatneného nároku.

Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1.Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.115,16 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzal z toho, že dňa 8.2.2011 (toho času už nebohý) manžel žalovanej podpísal zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorého mu bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 7.900 eur tak, že pri mesačnej splátke 136,32 eur v počte splátok 120 mal celkovo vrátiť 15.289,20 eur. Medzi stranami nebolo sporené, že úver bol právnenému predchodcovi žalovanej poskytnutý dňa 24.2.2011 v sume 7.900 eur a celkovo v období od 24.2.2011 do 21.11.2012 bolo na úhradu úveru zaplatených 711,64 eur. Nepochybné taktiež je, že žalovaná je dedičkou po nebohom dlžníkovi J. X. (zomrel XX.X.XXXX) a to v zmysle uznesenia Okresného súdu Martin sp.zn. 17/493/2011 zo dňa 30.3.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26.4.2012. Z tohto uznesenia vyplýva všeobecná cena majetku poručiteľa 50.350,63 eur, výška dlhov 27.764,42 eur a čistá hodnota dedičstva 22.586,21 eur. Dedičstvo bolo vyporiadané tak, že 1-izbový byt nadobudli traja dedičia neboheho a to žalovaná Mgr. C. X. v 1/3 a deti R. X., nar. XX.X.XXXX a mal. D. X., nar. XX.X.XXXX tiež po 1/3. Všetko ostatné dedičstvo, aktíva i pasíva následne potom ale prevzala Mgr. C. X., teda žalovaná, s povinnosťou vyplatiť ustupujúcim dedičom náhradu za ich zákonný dedičský podiel v sume 703,67 eur do 1 roka odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

2.Následne súd prvej inštancie konštatoval, že v zmysle záverov znaleckého posudku Mgr. C. X. nebol podpis žalovanej na zmluve o úvere pravým podpisom žalovanej, rovnako ako nebol pravým podpisom žalovanej ani podpis, ktorý mal patriť žalovanej a je uvádzaný na osobnom dotazníku, ktorý žalujúca strana pripojila do súdneho spisu. Pravý podpis žalovanej sa nachádza len na potvrdení o príjme. Tieto skutočnosti potvrdzovali výpoveď žalovanej v tom smere, že spornú zmluvu ako dlžníčka nepodpísala.

3. Na základe opísaného okresný súd vyhodnotil, že žalovaná dotknutú úverovú zmluvu nepodpísala, čiže táto úverová zmluva nebola vážnym slobodným prejavom vôle žalovanej, ako spoludlžníčky, ale s najväčšou pravdepodobnosťou jej podpis tak na samotnej zmluve, ako aj na osobnom dotazníku falšoval sám jej nebohý manžel Mgr. J. X.. Zároveň možno s pravdepodobnosťou, hraničiacou s istotou predpokladať, že Mgr. J. X. do omylu uviedol aj pôvodného veriteľa - obchodnú spoločnosť Cetelem - keď falšovaním podpisu svojej manželky predstieral, že ho táto podpisuje ako spoludlžníčka, avšak ani pôvodný veriteľ ani jeho právny nástupca sa nedovolali neplatnosti úverovej zmluvy podľa ustanovenia § 49a OZ (neplatnosť právneho úkonu pre omyl). Neplatnosti z titulu omylu sa môže dovoliť osoba, ktorej je právny úkon určený, a to vo forme namietania relatívnej neplatnosti v zmysle ustanovenia § 40a OZ.

4. Žalovaná sa síce neplatnosti úverovej zmluvy dovolala, ale túto neplatnosť súd prvej inštancie posudzoval ako absolútnu neplatnosť v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 OZ v tom smere, že zmluva žalovanú nezaväzovala, keďže nebola jej slobodným a vážnym prejavom jej vôle. Inými slovami, žalovaná nebola účastníčkou spornej úverovej zmluvy.

5. Na druhej strane však okresný súd dospel k presvedčeniu, že zmluva zaväzovala ako dlžníka nebohého manžela žalovanej, Mgr. J. X., nakoľko návrh zmluvy podpísaný 8.2.2011 bol adresovaný veriteľovi obchodnej spoločnosti Cetelem Slovensko, a.s. a tento veriteľ sa nedovolal neplatnosti tohto právneho úkonu, ktorá bola spôsobená tým, že bol uvedený do omylu v tom smere, že jeho dlžníkom je aj žalovaná, ktorej podpis bol falšovaný s najväčšou pravdepodobnosťou hlavným dlžníkom - Mgr. J. X.. Z tohto dôvodu uzavrel, že žalovaná za dlh, ktorý vznikol z úverovej zmluvy poskytnutím úveru jej nebohému manželovi Mgr. J. X., nemôže zodpovedať ako účastníčka zmluvy, t.j. ako spoludlžníčka ale jej zodpovednosť vychádza za tento dlh z ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú dedenie, nakoľko len medzi Mgr. J. X. ako dlžníkom a obchodnou spoločnosťou Cetelem Slovensko, a.s. vznikla platná zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej nebohému manželovi žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 7.900 eur pri celkovom záväzku poručiťela v sume 15.289,20 eur (celková čiastka k zaplateniu).

6. Keďže nebohý dlžník zomrel ešte predtým ako stihol úver splatiť, je podľa súdu prvej inštancie nutné vychádzať z ustanovenia § 579 ods. 1 OZ, podľa ktorého smrťou dlžníka povinnosť nezanikne, ibaže jej obsahom je plnenie, ktoré mal osobne vykonať dlžník. V tomto prípade obsahom plnenia nebohého dlžníka, predchodcu žalovanej, bolo plnenie peňažné, spočívajúce v povinnosti v súlade s ustanoveniami zmluvy, úver splatiť. V prípade úverovej zmluvy však plnenie nebolo výhradne viazané na osobu dlžníka, teda nebohého Mgr. X. a preto je nutné konštatovať, že povinnosti z úverovej zmluvy prešli na jeho dedičov, ako právnych nástupcov, a to v súlade s ustanovením § 470 ods. 2 OZ, t.j. v pomere toho, čo z dedičstva nadobudli k celému dedičstvu. Súd nemal pochybnosti o tom, že nebohý Mgr. J. X., právny predchodca žalovanej, mal na základe ním platne uzavretej úverovej zmluvy vo vzťahu k obchodnej spoločnosti Cetelem a v súčasnosti k jej právnenému nástupcovi v čase spisania úverovej zmluvy dlh vo výške 15.289,20 eur, z ktorého ku dňu vyhlásenia rozsudku bola zaplatená suma 711,64 eur. Nestotožnil sa však s názorom žalobcu, ktorý proti žalovanej vymáhal celú doposiaľ nesplatenú sumu vo výške 14.648,82 eur v tom smere, že ide o záväzok, ktorý má plniť žalovaná ako pozostalá manželka. Predovšetkým v čase, keď súd vyhlasoval rozsudok, nebol zročný celý dlh, nakoľko zo žiadneho ustanovenia zmluvy, ale ani zo zákona nevyplýva, že by veriteľ v prípade smrti dlžníka, mal právo žiadať zaplatenie celého dlhu, ktorého splácanie pôvodne bolo dohodnuté v splátkach. Preto nemal pôvodný žalobca a veriteľ právo proti žalovanej vyžadovať jednorázovo zaplatenie celého dlhu, ktorý bol dohodnutý v splátkach. Úver, ako bolo vyššie konštatované, mal byť splácaný v splátkach po 136,32 eur, z čoho vyplýva, že ak prvá splátka bola zročná k 15.3.2011, tak potom za rok 2011 bolo zročných 10 splátok, čo spolu predstavovalo sumu 1.363,20 eur, za roky 2012 až 2016 bolo zročných po 12 splátok, čo spolu predstavovalo za každý rok sumu 1.635,87 eur a v čase vyhlásenia rozsudku okresného súdu bola zročná k 15.1.2017 splátka za január v sume 136,32 eur, čiže ku dňu rozhodnutia súdu bola zročná suma 9.678,72 eur z celkového dlhu, ktorý mal predchodca žalovanej zaplatiť veriteľovi. Z tejto sumy však ku dňu vyhlásenia rozsudku súdu bola nesporné zaplatená suma 711,64 eur, preto zročný a nezaplatený dlh predstavuje sumu 8.967,08 eur. Splátky, ktoré mali byť zročné vo februári 2017 a neskôr, ešte zročné neboli.

7. Nakoľko žalovaná nebola jedinou dedičkou po nebohom manželovi a spolu s ňou v rovnakom zákonnom podiele dedili aj jej deti, nie je možné, aby za existujúci dlh voči žalobcovi zodpovedala sama, avšak môže v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 OZ zodpovedať za tento dlh v pomere, ktorý nadobudla popri ďalších dedičov k celému dedičstvu. Ako už bolo konštatované, žalovaná a jej dve deti z dedičstva nadobudli 1/3-inu 1-izbového bytu v zistenej hodnote 20.000 eur, čiže každý z dedičov nadobudol hodnotu vo výške 6.667 eur, čo zodpovedá 1/3-ine hodnoty bytu. Žalovaná potom ďalej

nadobudla všetky zistené aktíva a pasíva, čiže nadobudla aktíva v hodnote 30.350,63 eur a pasíva v hodnote 27.764,42 eur, čiže čistá hodnota tohto dedičstva bola 2.586,21 eur. Žalovaná tak celkovo nadobudla aktíva spolu vo výške 9.252,87 eur (6.666,67 + 2.586,20 eur), avšak vznikla jej povinnosť vyplatiť deti v sume po 703,67 eur, čiže deťom sa dostali podiely po 7.370,34 eur (6.666,67 eur po 703,67 eur) a žalovanej sa dostal zvyšok v sume 7.845,53 eur (9.252,87 eur - 2 x 703,67 eur). Žalovanej sa takto dostalo 34,74 % aktív dedičstva a preto ak ku dňu vyhlásenia rozsudku súdu zročná pohľadávka žalobcu predstavuje 8.967,08 eur, tak 34,74 % tejto sumy predstavuje sumu 3.115,16 eur. Len k zaplateniu tejto sumy žalovanú súd prvej inštancie zaviazal a vo zvyšku uplatneného nároku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

8.O trovách konania súd rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 2 CSP a náhradu trov konania v závislosti od pomeru úspechu strán v konaní pomerne rozdelil. Suma, ktorá bola žalobcovi priznaná, predstavuje 21 % celkovo uplatneného nároku, z čoho vyplýva, že žalobca bol v rozsahu 79 % vo vzťahu k žalovanej z celkovo uplatneného nároku neúspešný. Čistý úspech žalovanej predstavuje rozdiel medzi úspechom (79 %) a neúspechom (21 %), t.j. 58 %. V takomto rozsahu úspešnejšej žalovanej priznal voči neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov konania.

9.V konaní vznikli trovy aj štátu, a to úhradou odmeny a nákladov znalca, ktoré neboli kryté z poskytnutej zálohy a úhradou nákladov, ktoré vznikli štátu vo vzťahu k banke. Preto v zmysle ustanovenia § 259 CSP a v súlade s princípmi všeobecnej spravodlivosti uvedenými v čl. 4 ods. 2 CSP, súd štátu, ktorý v tomto konaní tretím osobám uhrádzal náklady spojené s dokazovaním, priznal proti stranám právo na náhradu trov konania v závislosti od pomeru úspechu strán v konaní, t.j. voči žalovanej v rozsahu 21 % a žalobcovi v rozsahu 79 % vzniknutých trov štátu.

10.Proti tomuto rozsudku, čo do výroku I, podala odvolanie žalovaná a domáhala sa jeho zrušenia a vrátenia veci na nové konanie. Nesúhlasila s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a zdôraznila, že znaleckým posudkom bolo preukázané, že jej podpis na návrhu uzavretia zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru nie je jej vlastnoručným podpisom. Navyše, v návrhu na uzavretie zmluvy nebola správne identifikovaná, keď ako jej dátum narodenia bolo uvedené X.X.XXXX, pričom je evidentné, že sa narodila X.X.XXXX. V tejto spojitosti zdôraznila, že zmluva o uzatvorení spotrebiteľského úveru je od počiatku neplatná, pretože túto zmluvu nepodpísala a žalobca by neposkytol predmetný úver žiadateľovi neb. Mgr. X., keby nebol daný aj podpis jeho manželky. Nebol by teda dostal požadované finančné prostriedky. Je tiež viac než pravdepodobné, že podpis musel sfaľovať neb. Mgr. X. s vedomým pracovníka spoločnosti CETELEM Slovensko, a.s., pretože tento deklaroval skutočnosť, že podpis spoludlžníka - žalovanej bol vyhotovený v jeho prítomnosti, keďže sa podpis úradne neoveroval. Z tohto pohľadu ide o uzatvorenie absolútne neplatného právneho úkonu a nemôže byť zaviazaná k plneniu z takéhoto neplatného úkonu.

11.V písomnom vyjadrení navrhol žalobca odvolanie v celom rozsahu zamietnuť. Zdôraznil, že v prípade osobnej pôžičky žiadateľ požiadal prostredníctvom webovej stránky www.cetelem.sk. Informácia o predbežnom schválení alebo zamietnutí je zaslaná žiadateľovi na mailovú adresu, následne v prípade kladného predbežného schválenia si navrhovateľ zvolí tlač zmlúv doma, alebo si zvolí, aby mu navrhovateľ vyplnené zmluvy zaslal na adresu pobytu. Žiadateľ má povinnosť si skontrolovať zadané údaje a v prípade, že údaje sú správne, zašle podpísané vyhotovenia zmlúv poštou späť do sídla veriteľa, kde je žiadosť opäť podľa predložených dokladov posúdená. Takýmto spôsobom aj právny predchodca žalovanej a žalovaná žiadali o osobnú pôžičku dňa 9.2.2011 cez internet, na základe čoho im boli zaslané zmluvy k podpisu. Dňa 16.2.2011 boli klientmi podpísané zmluvy doručené právnemu predchodcovi žalobcu a dňa 24.2.2011 bol úver odfinancovaný na bankový účet klientov. Z uvedeného je zrejmé, že právny predchodca žalovanej a žalovaná neboli podpísať zmluvy osobne na žiadnej pobočke žalobcu, a že zmluvy podpísali doma, bez asistencie povereného pracovníka žalobcu. Podpisy klientov na úverovej zmluve žalobca nevyžaduje mať notársky overené. Žalobca tak môže iba predpokladať, že zmluvy skutočne podpísali osoby uvedené v úverovej zmluve, ktoré žiadajú o poskytnutie úveru. Tvrdenia žalovanej ohľadom sfaľovania podpisu na strane spoludlžníka s vedomím pracovníka navrhovateľa považuje žalobca iba za účelové s cieľom poškodiť meno žalobcu. Z uvedeného je totiž zrejmé, že pri podpise úverovej zmluvy nebol žiadny zástupca žalobcu. Dodal, že žalobca nemá vedomosť o žiadnom vyhlásení žalobcu, že by podpisy na úverovej zmluve boli vyhotovené v jeho prítomnosti, ako uvádza žalovaná. Čo sa týka dátumu narodenia žalovanej, tento bol uvedený nesprávne v dôsledku písárskej chyby pri zadávaní údajov do úverovej zmluvy. Klienti však mali údaje uvedené v úverovej zmluve pred podpisom skontrolovať. Je evidentné, že právny predchodca žalovanej a žalovaná takto nekonali, keď

nesprávny údaj neopravili, ani na chybu žalobcu neupozornili. Aj toto správanie klientov označil za účelové.

12. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP (z tohto titulu nedotknutým ponechal odvolaním nenapadnutý výrok o zamietnutí žaloby vo zvyšku uplatneného nároku) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vec mu v tomto rozsahu vrátil (§ 391 ods. 1 CSP) na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Odvolací súd si v plnom rozsahu osvojil prezentovanú právnu argumentáciu súdu prvej inštancie počnúc vyhodnotením záväznosti podpísanej zmluvy o úvere voči nebohému manželovi žalovanej (bod 13 odôvodnenia súdu prvej inštancie), cez konštatovanie zákonných dôsledkov smrti dlžníka (bod 17 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), vrátane záveru o tom, že nedošlo k predčasnej splatnosti úveru až po zvolenú/predostretú metodiku (ktorá žiadnou zo sporových strán napokon ani nebola spochybnená) výpočtu pomernej/alikvotnej čiastky dlhu pripadajúcej na žalovanú.

14. Nadväzne platí, že podstata odvolacej argumentácie žalovanej - že bez jej podpisu by nebol úver Mgr. X. poskytnutý - z opísaného určujúceho hľadiska/aspektu neobstojí, nakoľko (ako správne uviedol okresný súd) nespôsobuje neplatnosť záväzku vzniknutého medzi jej nebohým manželom (ktorý svoju vôľu prejavil právne aprobovaným spôsobom) a právnym predchodcom žalobcu - veriteľom. Inými slovami dôvod neplatnosti sa týka len prejavu vôle a osoby žalovanej. Navyše odvolateľka opomína, že i v prípade (hypotetickej) neplatnosti predmetnej zmluvy o úvere (z niektorého zo zákonných dôvodov) by existoval/vznikol nárok veriteľa na vrátenie nesporne poskytnutého úveru titulom bezdôvodného obohatenia. Odhliadnuc od uvedeného je však správnym záver súdu prvej inštancie o prechode záväzku právneho predchodcu žalovanej na žalovanú titulom univerzálnej sukcesie.

15. Dôvodom, ktorý však viedol krajský súd k zrušeniu rozhodnutia v odvolaní napadnutej časti je skutočnosť, že súd prvej inštancie síce správne konštatoval, že zmluvné stany uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, následne však z tohto (správneho) skutkového/právneho zistenia nevyvodil relevantné dôsledky. Okamihom prechodu práv a povinností na dedičov totiž záväzkový vzťah nestráca charakter spotrebiteľského záväzku, preto je v ďalšom postupe nevyhnutné posúdiť nárok (ktorý aktuálne ostal predmetom konania) v intenciách spotrebiteľskej ochrany (poskytovanej súdmi z úradnej moci). Otáznou je taktiež možnosť úročenia úveru v čase od úmrtia dlžníka do rozhodnutia o dedičstve.

16. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a

prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.